

Svenska Finlands folkting
folktinget@folktinget.fi

11.6.2020

Undervisnings- och kulturministeriet
kirjaamo@minedu.fi
oppivelvollisuus@minedu.fi

BEGÄRAN OM UTLÅTANDE OM REGERINGENS PROPOSITION TILL RIKSDAGEN MED FÖRSLAG TILL LÄROPLIKTSLAG OCH TILL VISSA LAGAR SOM HAR SAMBAND MED DEN VN/1985/2020-OKM-1

Svenska Finlands folkting (senare Folktinget) tackar för möjligheten att ge utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till läropliktslag och till vissa lagar som har samband med den. Folktinget tar i enlighet med sitt lagstadgade uppdrag (1331/2003) ställning till propositionen och aspekter i den som har betydelse för den svenskspråkiga befolkningens språkliga rättigheter.

FOLKTINGETS STÄLLNINGSTAGANDE

Centrala handlingar på svenska

För att vi också i framtiden ska ha två starka nationalspråk är det av yttersta vikt att de språkliga rättigheterna förverkligas i myndigheternas verksamhet. I denna begäran om utlåtande finns enbart lagtexten på svenska, beredningsmaterialet är tillgängligt på finska.

En förlängning av läroplikten är en omfattande reform som har en stor betydelse för såväl den svensk- som finskspråkiga befolkningen. Folktinget anser att samtliga remissinstanser borde ha samma möjlighet till bakgrundsinformation i anslutning till regeringens proposition på sitt arbetspråk, finska eller svenska.

Studiehandledning på svenska

Precis som i de nyligen genomförda gymnasie- och yrkesutbildningsreformerna får studiehandledningen och den individuella handledningen en central roll i läropliktsreformen. Studiehandledningen

och den individuella handledningen är en central faktor för att nå målet med reformen.

Läropliktiga har rätt till elev-, studie- eller annan handledning för att uppfylla skyldigheten att söka till utbildning så övergången till andra stadiet blir så smidig som möjligt. Vidare bör studerande få den handledning och det stöd de har rätt till för att framgångsrikt klara av sin lärtig.

I Svenskfinland är situationen gällande tillgången till behöriga studiehandledare på svenska utmanande. Det är svårt att rekrytera behöriga studiehandledare. Folktinget förutsätter att ett tillräckligt antal studiehandledare utbildas och att tillgången till handledningstjänster på svenska tryggas.

Minoriteten inom minoriteten

Boendekommunens styrnings- och tillsynsansvar börjar när en anmälan om en läropliktig som saknar studieplats har gjorts till den läropliktigas boendekommun. Boendekommunen har till uppgift att hänvisa den läropliktiga till utbildning på den läropliktigas undervisningsspråk.

Vid anvisande av en lämplig studieplats ska man beakta utbildningsutbudet i området, avståndet mellan den läropliktigas hem och läroanstalten och trafikförbindelserna samt den läropliktigas behov av särskilt stöd.

Boendekommunen kan förutom till utbildning anvisa den läropliktiga till andra ändamålsenliga tjänster.

Folktinget uttrycker sin oro över de läropliktiga som tillhör en minoritet inom minoriteten (till exempel svenskspråkiga med funktionsnedsättning). Folktinget betonar att det bör finnas utbildningsplatser och andra ändamålsenliga tjänster som boendekommunerna kan anvisa de läropliktiga som tillhör minoriteten inom minoriteten till.

Svenskfinland är ett geografiskt utspritt område och målgruppen är liten. Tillgången till vissa tjänster på svenska kan därför vara bristfällig på vissa orter, vilket i förlängningen sätter ett större tryck på närliggande kommuner, då tjänster måste skaffas därifrån.

Utbildningsutbud och utbildningens tillgänglighet

En av målsättningarna med den förlängda läroplikten är att öka jämlikheten inom utbildningen.

De läropliktiga har självbestämmanderätt att ansöka om studieplats. Folktinget anser att det är viktigt att försäkra sig om att utbudspaletten är mångsidig och att den regionala/språkliga tillgången till studieplatser är tillräcklig. Ett

tillräckligt brett utbud av utbildningar ger den enskilda individen bättre möjligheter att hitta rätt alternativ och rätt studiemiljö och därigenom kan de förväntningar som ställts upp för reformen lättare uppfyllas.

Avsaknaden av kollektivtrafik på glesbygden innebär ytterligare utmaningar för de svenskspråkiga läropliktiga. Svenskfinland består till stora delar av glesbygd. **Folktinget framhåller att den regionala tillgängligheten till utbildning och de studerandes jämlika möjligheter att resa till utbildningar hen valt/anvisats till borde granskas utgående från grundlagen.** Finns det jämlika möjligheter att söka sig till utbildning i olika delar/områden av landet?

Antalet studerande i folkhögskolorna

I motiveringarna till läropliktslagen är studerandeantalet för folkhögskolornas del begränsat till 650. **Folktinget anser att man inte ska begränsa antalet studerande i folkhögskolorna eftersom man inte gjort motsvarande begränsningar för de andra utbildningsformerna.** Det finns en uppenbar risk i att de svenskspråkiga studerandes möjlighet till folkhögskoleutbildning begränsas om studerandeantalet uppnås inom det finskspråkiga folkhögskolfältet, där trycket av studerande är större.

Utlåtandets centrala innehåll

- Folktinget anser att samtliga remissinstanser borde ha samma möjlighet till bakgrundsinformation om läropliktslagen och lagar som har samband med den på sitt arbetsspråk, finska eller svenska
- Folktinget förutsätter att ett tillräckligt antal studiehandledare utbildas och att tillgången till handledningstjänster på svenska tryggas
- Folktinget betonar att det bör finnas utbildningsplatser och andra ändamålsenliga tjänster som boendekommunerna kan anvisa de läropliktiga som tillhör minoriteten inom minoriteten till
- Folktinget anser att det är viktigt att försäkra sig om att utbudspaletten är mångsidig och att den regionala/språkliga tillgången till studieplatser är tillräcklig
- Folktinget framhåller att den regionala tillgängligheten till utbildning och de studerandes jämlika möjligheter att resa till utbildningar hen valt/anvisats till borde granskas utgående från grundlagen
- Folktinget anser att man inte ska begränsa antalet studerande i folkhögskolorna eftersom man inte gjort motsvarande begränsningar för de andra utbildningsformerna

Helsingfors, 11.6.2020

SVENSKA FINLANDS FOLKTING

Sandra Bergqvist
Folktingsordförande
sandra.bergqvist@riksdagen.fi

Markus Österlund
folktingssekreterare
markus.osterlund@folktinget.fi

Camilla Grundström
biträdande folktingssekreterare
camilla.grundstrom@folktinget.fi